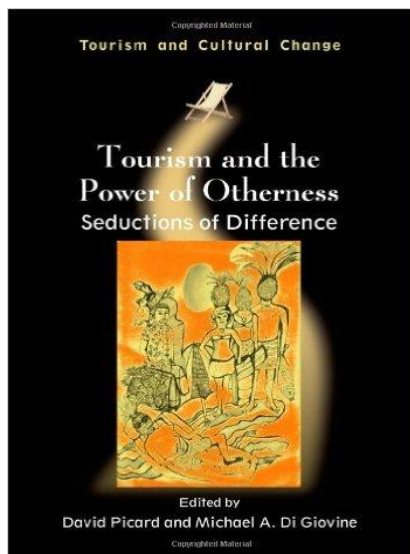

Recenzje:

Magdalena Banaszkiewicz

Tourism and the Power of Otherness: Seductions of Difference

Tytuł: *Tourism and the Power of Otherness: Seductions of Difference*
 Autor: red. David Picard, Michael A. Di Giovine
 Wydawnictwo: Channel View Publications, Bristol
 Rok wydania: 2014
 Liczba stron: 208
 Rozmiar: 210 x148 (A5)
 ISBN: 9781845414153

Książka „*Tourism and the Power of Otherness: Seductions of Difference*” jest kolejną udaną pozycją w serii „*Tourism and Cultural Change*” wydawnictwa Channel View. Podczas gdy w Polsce, w dyskursie na temat skutków rozwoju turystyki przeważają głosy geografów i ekonomistów, w środowisku akademickim Europy Zachodniej i Stanów Zjednoczonych od lat dostrzega się problem kulturowych implikacji turystyki i podróżowania. Perspektywa kulturowa, uwidaczniająca zmianę społeczną i dynamikę przemian kulturowych w konsekwencji migracji o charakterze turystycznym jest także wyróżnikiem omawianego tomu. Do tej pory w serii „*Tourism and Cultural Change*” ukazało się ponad 20 monografii i publikacji zbiorowych dotyczących różnych aspektów relacji pomiędzy turystyką a kulturą (m.in. „*The Semiotics of Heritage Tourism*”, „*Tourism and Souvenirs*” czy „*Authenticating Ethnic Tourism*”).

Zbiór artykułów pod szczególnie intrygującym tytułem (jakże oprzeć się malowniczo sformułowaniu, którego tłumaczenie mogłoby brzmieć jako „pokusy inności”/„uwodzenie innością”?) został zredagowany przez dwóch badaczy o ugruntowanej już pozycji w świecie nauki. David Picard, starszy wykładowca na Uniwersytecie w Lizbonie dał się poznać z takich książek jak „*Emotion in Motion: Tourism, Affect and Transformation*” (2012), którą redagował wspólnie z prof. Mike’em Robinsonem. Z kolei Michael A. Di Giovine, profesor antropologii, znany jest przede wszystkim jako badacz pielgrzymowania i przemian religijności w kontekście podróżowania, ale także problematyki dziedzictwa (czego dowiódł w monografii „*Heritage-scape*”, 2009).

Inność, pojawiająca się w tytule książki, jest kategorią eksplorowaną od dawna i przez wielu wybitnych myślicieli. Redaktorzy tomu mają tego świadomość, co więcej, w umiejętny sposób zakorzeniają rozważania poszczególnych autorów w tej szerokiej tradycji. Niezwykle erudycyjny wstęp kreśli fascynujący obraz intelektualnego uwiedzenia innością. Swobodne przytaczanie kolejnych przykładów z filozofii, psychologii czy studiów kulturowych sprawia, że czytelnik nie może nie zgodzić się, że relacja Ja-Ty, Ja-Inny jest fundamentalnym problemem współczesności, szczególnie w kontekście turystyki, będącej w naturalny sposób przestrzenią styczności reprezentantów różnych „światów” i systemów kulturowych.

Ponieważ tom podejmuje dosyć zróżnicowane zagadnienia, artykuły zostały podzielone na trzy tematyczne części. Pierwsza, „*Podróże do Złotego Wieku*” przedstawia w jaki sposób przeszłość wykorzystywana jest dla kreowania wizerunku i tożsamości (Camila de Marmol, Rozdział 2; Paula Mota Santos, Rozdział 3), czy też, w jaki sposób złożoność przeszłości odbija się w interpretacji różnych podmiotów (Verschaeve and Wadle, Rozdział 4). Problem

wykorzystania dziedzictwa w przemyśle turystycznym jest podejmowany w rozważaniach badaczy turystyki końca lat 80., w ostatnich latach obserwujemy jednak szczególne zainteresowanie tym zagadnieniem, wynikające zapewne z nasilenia się zjawiska określonego przez Sharon Macdonald (2013) metaforą „memoryland” (Europa jako park tematyczny, w którym główną atrakcją jest przeszłość i dziedzictwo).

Druga część tomu, zatytułowana „Turystyki i Inni w Dialogu” analizuje społeczne i kulturowe napięcia występujące na różnych obszarach recepcji turystycznej. Studia przypadku z Azji (Gupta, Rozdział 5), Afryki (Salazar, Rozdział 6) oraz Ameryki Południowej (Sammells, Rozdział 7) pokazują, że przyczyną konfliktów czy niezrozumienia jest zazwyczaj zderzenie wyobrażeń ludzi z realiami rozwoju przemysłu turystycznego.

Ostatnia część książki, „Podróż, Inny i Odkrywanie Siebie” koncentruje się głównie na turystach i ich rozwoju w trakcie podróżowania. Poprzez kontakt z naturą (Knapp, Wiegand, Rozdział 9), miejscowymi (Scheltena, Rozdział 8) czy poszukiwanie transcendencji (Ghasarian, Rozdział 10) turyści redefiniują siebie, przekraczają swoje ograniczenia i odkrywają nowe wymiary istnienia, zgodnie z Marcelowską koncepcją człowieka jako homo viatora.

Omawiana publikacja jest z pewnością dobrym wyborem dla wszystkich, którzy chcą dostrzec w turystyce fenomen nie tylko ekonomiczny. Książkę można traktować jako świetną pomoc naukową (przejrzysty układ graficzny, liczne ilustracje, przypisy oraz indeks), aczkolwiek jej „przyjazny” format zachęca do lektury nie tylko profesjonalistów, lecz także osoby, które same podróżują i chcą po prostu być bardziej świadomymi turystami.

Z pewnością na polskim rynku wydawniczym brakuje tego rodzaju publikacji, tym bardziej warto więc sięgnąć po „Tourism and the Power of Otherness”, gdyż problematyka poruszana w tej książce jest bardziej uniwersalna niż na pierwszy rzut oka może się nam wydawać.